

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 477/2013-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. októbra 2013 predbežne a podľa § 73b zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov prerokoval návrh Ing. V. T., B., zastúpeného advokátom JUDr. A. B., K., na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/56/13-K z 25. júna 2013 a takto

r o z h o d o l :

Návrh Ing. V. T. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnený a rozhodnutie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/56/13-K z 25. júna 2013 p o t v r d z u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 22. augusta 2013 doručený návrh Ing. V. T. (ďalej len „navrhovateľ“) na preskúmanie rozhodnutia

Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej len „výbor“) sp. zn. VP/56/13-K z 25. júna 2013 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

Z obsahu návrhu a jeho príloh vyplýva, že navrhovateľ vykonával v roku 2012 funkciu člena Dozornej rady L., štátny podnik. Napadnutým rozhodnutím mal výbor rozhodnúť tak, že navrhovateľ *„porušil čl. 7 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. s tým, že nepodal oznámenie podľa čl. 7 ústavného zákona a preto mi uložil v súlade s čl. 9 ods. 10 písm. a) pokutu vo výške 805 €“*.

Navrhovateľ považuje napadnuté rozhodnutie výboru za *„rozporné so samotným ústavným zákonom č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v platnom znení“*. Poukazuje pritom na skutočnosť, že *„rozhodnutím Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR č. 376/2012-100 zo dňa 8. 6. 2012 som bol odvolaný z verejnej funkcie člena dozornej rady L. š. p. Predmetné rozhodnutie mi bolo doručené 15. 6. 2012. Týmto dňom zanikla moja funkcia člena dozornej rady. Rozpor napadnutého rozhodnutia vidím v porušení ustanovenia čl. 9 ods. 12 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. nakoľko podľa môjho názoru Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií mal konanie voči mne zastaviť a per analogiam použiť ustanovenie čl. 9 ods. 12 posledná veta ústavného zákona č. 357/2004 Z. z.“*.

Navrhovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci vydal takéto rozhodnutie:

„Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozhodnutie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií č. VP/56/13-K zo dňa 25.6.2013.“

II.

Podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. (ďalej len „ústavný zákon“) môže dotknutý verejný funkcionár podať návrh na preskúmanie rozhodnutia výboru na ústavnom súde v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podľa

odseku 1, ktorým bola vyslovená strata mandátu alebo funkcie, alebo do 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podľa čl. 9 ods. 10, ktorým bolo rozhodnuté o pokute voči verejnému funkcionárovi. Podanie návrhu na preskúmanie rozhodnutia výboru má odkladný účinok. Ústavný súd rozhodne o tomto návrhu do 60 dní odo dňa jeho doručenia. Konanie o preskúmaní takéhoto rozhodnutia pred ústavným súdom upravujú ustanovenia zákona. Rozhodnutie ústavného súdu je konečné okrem rozhodnutia podľa čl. 12 ods. 2.

Podľa § 73a ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sa konanie o preskúmanie rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov začína na návrh verejného funkcionára, ktorého sa týka rozhodnutie orgánu, ktorý vykonáva konanie o návrhu vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona.

Podľa § 73b ods. 3 zákona o ústavnom súde ak senát ústavného súdu zistí, že konanie verejného funkcionára je v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, rozhodnutie orgánu svojím uznesením potvrdí. V opačnom prípade napadnuté rozhodnutie orgánu senát ústavného súdu nálezom zruší.

Podľa uznesenia č. k. PLz. ÚS 1/07-3 z 2. mája 2007 prijatého podľa § 6 zákona o ústavnom súde o zjednotení odchylných právnych názorov senátov ústavného súdu sa na konanie vo veciach podľa čl. 9 a nasledujúcich ústavného zákona vzťahuje § 25 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sa každý návrh predbežne prerokuje.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V danom prípade navrhovateľ nesúhlasí s napadnutým rozhodnutím poukazujúc na zánik jeho funkcie člena dozornej rady v L., štátny podnik, ešte v roku 2012, a to rozhodnutím Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 376/2012-100 z 8. júna 2012.

Výbor napadnutým rozhodnutím rozhodol, že navrhovateľ ako bývalý člen dozornej rady označeného štátneho podniku „*tým, že nepodal oznámenie podľa čl. 7 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. v lehote stanovenej v tomto článku, porušil povinnosť ustanovenú v čl. 7 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. (odvolaný z verejnej funkcie 15. 6. 2012, oznámenie za rok 2012 mal podať do 31. 3. 2013, oznámenie do dnešného dňa nepodal)*“. Pre uvedené porušenie povinnosti výbor ďalej navrhovateľovi uložil „*v súlade s čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. pokutu v sume zodpovedajúcej mesačnému platu verejného funkcionára, a to vo výške 805 EUR, ktorú je povinný uhradiť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia...*“.

Výbor pri svojom rozhodnutí vychádzal z čl. 7 ods. 1 ústavného zákona, ktorý ustanovuje verejným funkcionárom vymenovaným v čl. 2 ods. 1 ústavného zákona povinnosť do 30 dní odo dňa, keď sa ujali výkonu verejnej funkcie a počas jej výkonu vždy do 31. marca podať písomné oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov orgánu určenému v čl. 7 ods. 5 tohto ústavného zákona. Napriek tomu navrhovateľ, ktorý bol odvolaný z verejnej funkcie 15. júna 2012 a mal povinnosť podať predmetné oznámenie za rok 2012 do 31. marca 2013, ho do dnešného dňa nepodal. Po oboznámení sa s touto skutočnosťou výbor uznesením č. 192 z 23. mája 2013 začal proti menovanému konanie podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) ústavného zákona.

Navrhovateľ sa k uzneseniu o začatí konania vyjadril listom z 8. júna 2013, v ktorom navrhol konanie proti jeho osobe zastaviť z dôvodu, že od 4. januára 2013 a aj v súčasnosti

je uznaný za práceneschopného a predmetné oznámenie nebol schopný podať pre nepriaznivý zdravotný stav, ktorý si sám neprivil. S poukazom na odvolanie z funkcie člena dozornej rady bol toho názoru, že per analógiám prichádzalo do úvahy zastavenie konania podľa čl. 9 ods. 12 poslednej vety ústavného zákona.

Po uvedení znenia čl. 9 ods. 6 a 12 ústavného zákona dospel výbor k záveru, že *„vyjadrenie verejného funkcionára má len vysvetľujúci charakter, avšak bez toho, že by výbor mohol na uvádzané skutočnosti prihliadať, keďže ústavný zákon neumožňuje zbaviť verejného funkcionára zodpovednosti za jeho porušenie z takýchto dôvodov. Z tohto dôvodu prijal uznesenie, ktorým sa menovanému Ing. V. T., bývalému členovi dozornej rady L., š. p. ukladá pokuta za porušenie povinnosti uloženej v čl. 7 ods. 1 ústavného zákona vo výške jednomesačného platu verejného funkcionára podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona. Uvedené rozhodnutie bolo dňa 25. júna 2013 schválené uznesením č. 251.“* Rozhodnutie o uloženej pokute výbor odôvodnil znením čl. 9 ods. 15 a 16 ústavného zákona vychádzajúc zo zistenia, že navrhovateľovi, ktorému bola vyplatená odmena za výkon funkcie v roku 2012 v sume menšej ako priemerná nominálna mzda v hospodárstve Slovenskej republiky, je možné podľa čl. 9 ods. 16 ústavného zákona uložiť pokutu len vo výške priemernej nominálnej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky za rok 2012, čo v danom prípade predstavovalo sumu 805 €.

Podľa čl. 2 ods. 1 písm. zc) ústavného zákona sa tento zákon vzťahuje na funkcie riaditeľa štátneho podniku a členov dozornej rady štátneho podniku, ktorých do funkcie ustanovuje štát.

Podľa čl. 3 ods. 1 ústavného zákona je verejným funkcionárom na účely tohto ústavného zákona každý, kto vykonáva funkciu uvedenú v čl. 2 ods. 1. Na účely čl. 7 a 8 a na účely konania, ak sa porušili povinnosti podľa čl. 7 a 8, sa osoba, ktorá vykonávala verejnú funkciu, považuje za verejného funkcionára aj v období jedného roka odo dňa skončenia výkonu verejnej funkcie.

Podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona verejný funkcionár je povinný do 30 dní odo dňa, keď sa ujal výkonu verejnej funkcie, a počas jej výkonu vždy do 31. marca podať písomné oznámenie za predchádzajúci kalendárny rok, v ktorom uvedie,

a) či spĺňa podmienky nezlučiteľnosti výkonu funkcie verejného funkcionára s výkonom iných funkcií, zamestnaní alebo činností podľa čl. 5 ods. 1 a 2,

b) aké zamestnanie vykonáva v pracovnom pomere, obdobnom pracovnom vzťahu alebo štátnozamestnaneckom pomere a akú podnikateľskú činnosť vykonáva popri výkone funkcie verejného funkcionára,

c) aké má funkcie v štátnych orgánoch, v orgánoch územnej samosprávy, v orgánoch právnických osôb vykonávajúcich podnikateľskú činnosť a v orgánoch iných právnických osôb; taktiež uvedie, z ktorých uvádzaných funkcií má príjem, funkčné alebo iné požitky,

d) svoje príjmy dosiahnuté v uplynulom kalendárnom roku z výkonu funkcie verejného funkcionára a z výkonu iných funkcií, zamestnaní alebo činností, v ktorých vykonávaní verejný funkcionár pokračuje aj po ujatí sa výkonu funkcie verejného funkcionára,

e) svoje majetkové pomery a majetkové pomery manžela a neplnoletých detí, ktorí s ním žijú v domácnosti, vrátane osobných údajov v rozsahu titul, meno, priezvisko a adresa trvalého pobytu.

Podľa čl. 9 ods. 6 ústavného zákona ak sa v konaní preukázalo, že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom, alebo v oznámení podľa čl. 7 alebo čl. 8 uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje, rozhodnutie obsahuje výrok, v ktorom sa uvedie, v čom je konanie alebo opomenutie verejného funkcionára v rozpore s týmto ústavným zákonom alebo zákonom, odôvodnenie a poučenie o opravnom prostriedku. Rozhodnutie obsahuje aj povinnosť zaplatiť pokutu podľa odseku 10.

Podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona pokuta sa ukladá v sume zodpovedajúcej mesačnému platu verejného funkcionára, ak ide o porušenie povinnosti podať oznámenie podľa čl. 7 v lehote ustanovenej v čl. 7.

Podľa čl. 9 ods. 12 ústavného zákona ak sa v konaní nepreukázalo, že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom, alebo v oznámení podľa čl. 7 alebo čl. 8 uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje, orgán podľa odseku 1 rozhodne o zastavení konania. Na prijatie platného rozhodnutia o zastavení konania je potrebná najmenej trojpäťtinová väčšina prítomných členov orgánu, ktorý konanie uskutočňuje; také rozhodnutie je konečné. Konanie sa zastaví aj vtedy, ak sa verejný funkcionár pred hlasovaním o rozhodnutí podľa odseku 6 vzdá svojej funkcie.

Podľa čl. 9 ods. 16 ústavného zákona v prípade, ak mesačný plat verejného funkcionára, voči ktorému vedie konanie orgán uvedený v čl. 9 ods. 1 písm. a), je nižší ako priemerná mesačná nominálna mzda v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok, pri výpočte sumy podľa odseku 10 sa za mesačný plat považuje priemerná nominálna mesačná mzda v hospodárstve Slovenskej republiky za uplynulý kalendárny rok.

Ústavný zákon o ochrane verejného záujmu nezbavuje verejného funkcionára povinnosti podať oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 z titulu každej verejnej funkcie, ktorú v rozhodnom období zastáva. Výnimkou je prípad ustanovený v čl. 7 ods. 3 ústavného zákona (ak je verejný funkcionár zvolený alebo vymenovaný do inej verejnej funkcie alebo je opätovne zvolený alebo vymenovaný do tej istej verejnej funkcie a podal v kalendárnom roku oznámenie podľa odseku 1, nie je povinný ho podať opätovne), ktorý však má význam iba pre prípadnú kumuláciu povinnosti verejného funkcionára podať oznámenie do 30 dní odo dňa, keď sa ujal výkonu verejnej funkcie, a jeho povinnosti podať oznámenie do 31. marca príslušného kalendárneho roka. O takýto prípad však u navrhovateľa nejde.

Ústavný súd ďalej poukazuje na zjednocujúce stanovisko prijaté uznesením č. k. PLZ. 1/2010-10 zo 7. júla 2010 vo veci zjednotenia odchylných právnych názorov senátov, podľa ktorého *„verejný funkcionár má po skončení výkonu funkcie povinnosť podať oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona... za dobu výkonu funkcie v kalendárnom roku, v ktorom skončil aktívny výkon funkcie do 31. marca nasledujúceho kalendárneho*

roku“. Zmyslom konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je preveriť plnenie ústavného zákona o ochrane verejného záujmu. Ústavný zákon tak ustanovuje povinnosti počas aktívneho výkonu funkcie po jeho skončení vrátane tzv. postzamestnaneckých povinností (typicky čl. 8 ústavného zákona). Počas celého obdobia a v každom momente aktívneho výkonu funkcie musí byť dodržiavaný ústavný zákon, a z tohto dôvodu musí byť jeho dodržiavanie kontrolované. Preto je rozumné, že verejný funkcionár je po ukončení aktívneho výkonu funkcie povinný urobiť oznámenie aj za dobu výkonu funkcie v poslednom kalendárnom roku výkonu funkcie, a to do 31. marca nasledujúceho kalendárneho roku. Samozrejme, funkcionára už nemožno sankcionovať stratou funkcie, ale ústavný zákon o ochrane verejného záujmu pozná aj sankcie finančné. Ak by kontrolný orgán (v predmetnej veci výbor) zistil, že v čase aktívneho výkonu funkcie došlo k porušeniu povinností podľa ústavného zákona, môže verejnému funkcionárovi uložiť tam stanovenú pokutu.

Ústavný súd sa cíti viazaný ním samým formulovanou požiadavkou na dôsledné rešpektovanie jedného zo základných hodnotových princípov právneho štátu, a to princípu právnej istoty [(čl. 1 ods. 1 ústavy), napr. PL. ÚS 36/95], ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva. Súčasťou uvedeného princípu je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95, II. ÚS 80/99), teda to, že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované.

Z citovaných ustanovení ústavného zákona vyplýva, že úlohou výboru v konaní pred ním vedenom je výlučne posúdenie riadneho a včasného splnenia povinností uložených ústavným zákonom alebo iným osobitným zákonom dotknutým verejným funkcionárom. Tomu zodpovedá aj koncept prieskumnej právomoci ústavného súdu, keďže podľa § 73b ods. 3 zákona o ústavnom súde ak senát ústavného súdu zistí, že konanie verejného funkcionára je v rozpore s ústavným zákonom, rozhodnutie orgánu svojím uznesením potvrdí. V opačnom prípade napadnuté rozhodnutie orgánu senát ústavného súdu nálezom zruší.

Predmetom konania o preskúmaní rozhodnutia vo veciach ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov, v rámci ktorého ústavný súd plní funkciu orgánu rozhodujúceho o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu výboru, je teda iba posúdenie konania verejného funkcionára z hľadiska jeho konformnosti s príslušnými ustanoveniami ústavného zákona. Tomu zodpovedá aj zákonná úprava rozhodovania ústavného súdu v tomto konaní - zrušením namietaného rozhodnutia výboru (ak senát ústavného súdu po jeho preskúmaní zistí, že konanie verejného funkcionára nebolo v rozpore s ústavným zákonom) alebo potvrdením rozhodnutia výboru (ak po jeho preskúmaní dospeje senát ústavného súdu k záveru, že konanie verejného funkcionára bolo v rozpore s ústavným zákonom).

Pravdaže, ústavný súd neopomína skutočnosť, že v priebehu svojej rozhodovacej činnosti podľa jedenásteho oddielu druhej hlavy tretej časti zákona o ústavnom súde už uviedol, že sa v tomto konaní nemôže v niektorých osobitných prípadoch obmedziť iba na posúdenie otázky, či navrhovateľ ako verejný funkcionár v oznámení podľa čl. 7 alebo čl. 8 ústavného zákona uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje alebo či porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom (IV. ÚS 1/07). „Osobitosť“ však identifikoval v porušení procesných zásad zaručujúcich právo na spravodlivý proces garantované čl. 46 a nasledujúcimi Ústavy Slovenskej republiky, keď výbor pristúpil k vyvodu zodpovednosti voči verejnému funkcionárovi, ktorý sa pred hlasovaním o rozhodnutí podľa čl. 9 ods. 6 ústavného zákona vzdal svojej funkcie. Ústavný súd potom v danej kauze zistil rozpor postupu výboru s poslednou vetou čl. 9 ods. 12 ústavného zákona (obdobne III. ÚS 20/07).

O takýto prípad však u navrhovateľa nejde. Ústavný súd konštatuje, že zastavenie konania na podklade rovnakých alebo obdobných skutkových okolností prípadu iného verejného funkcionára nepochybne môže za určitých okolností (napr. pri absencii náležitého odôvodnenia) nastoľovať závažné otázky týkajúce sa rovnosti prístupu výboru k posudzovaniu pochybení verejných funkcionárov, to ale nemá žiaden dopad na dokazovanie ustálený a aj samotným navrhovateľom potvrdený fakt, že ústavným zákonom vyžadované oznámenie riadne a včas nepodal, a tak porušil čl. 7 ods. 1 ústavného zákona. Pokiaľ navrhovateľ namieta možnosť zastavenia konania podľa čl. 9 ods. 12

poslednej vety ústavného zákona, ústavný súd uvádza, že označená veta tohto ustanovenia na daný prípad nedopadá, keďže navrhovateľ tiež namietal, že výbor mal konanie zastaviť a aplikovať na daný prípad, pretože pred začatím konania (ani pred hlasovaním o rozhodnutí podľa čl. 9 ods. 6 ústavného zákona) sa navrhovateľ svojej verejnej funkcie nevzdal, ale bol z nej odvolaný 15. júna 2012 (podobne III. ÚS 141/2010). Takáto námietka je preto pre posúdenie navrhovateľovej veci nedôvodná. Naopak, zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že hoci v roku 2012 vykonával verejnú funkciu (člen dozornej rady štátneho podniku), oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona do 31. marca 2013 výboru nepodal, a preto je záver, že navrhovateľ porušil čl. 7 ods. 1 ústavného zákona, vyjadrený v namietanom rozhodnutí vecne správny a nezakladá dôvod na jeho zrušenie ústavným súdom (pozri tiež IV. ÚS 263/09, I. ÚS 46/2011 a I. ÚS 382/2010). Zjavná neopodstatnenosť posudzovaného návrhu vyplýva nepochybne z toho, že konanie navrhovateľa bolo v rozpore s právami a povinnosťami uloženými mu ústavným zákonom, čo ústavný súd nemohol prehliadnuť, a tak návrh navrhovateľa už pri jeho predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnený a napadnuté rozhodnutie výboru podľa § 73b ods. 3 prvej vety zákona o ústavnom súde potvrdil.

Z uvedených dôvodov ústavný súd o návrhu navrhovateľa po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. októbra 2013